

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ

Απείκει

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΛΕΘΡΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΑΝ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 51 676
ΠΡΩΤ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 31/7/08
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 889.1 ΝΥΤ

Κωδ. 6907

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΠΕΚΕΙ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

© Βασίλης Νιτσιάκος

και

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΛΕΘΡΟΝ – Λουκάς Ρινόπουλος

Μασσαλίας 20α, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 36.41.260, 36.45.057

ISBN 960-348-064-9

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ

Απέχει

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΛΕΘΡΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

του Μιχάλη Αράπογλου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

«Η πέτρα είναι βαριά στον τόπο της»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Τη δική μου Εγνατία θα σας δείξω. Αυτή που έγινε κομμάτια, όπως οι πρόγονοί μου. Αυτή την Εγνατία θα μαζέψω με τη χούφτα, για να τη βάζω περατίκι σ' εκείνους που θ' αναγκαστούν σε μαύρο διάβα, απροσάρμοστοι. Κι όταν τελειώσει, να τελειώσω, πηλός στον ιδρώτα, οπλή αλόγου, προσμένοντας το βρόχινο νερό τ' Απρίλη, περιμένοντας κι όποιον διψάσει παρελθόν, να τον ποτίσω.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Η ΣΤΡΑΤΑ

«Για να διαβείς εδώ ψηλά
αλαφραπάτης γίνε».

Επήρα

βασιλική τη στρατά,
δίχως να είμαι
βασιλιάς.

Μολυβδοσκεπάστη,

Δοβρά,

Τσίπιανη, Βάλια Καλντα.

Κι ερίχτηκα

κι απόκαμα

προς τη Μακεδονία.

Σε καλντερίμια

τα χνάρια σου

έψαξα,

παρθένα ιστορία.

Πατημασιές δεν έβρισκα

μ' άκουγα τα πατήματα·

αχούσαν πέταλα χρυσά

καρφιά μαλαματένια.

Κι εζύγισα τη μνήμη μου
κι έπεσα πέτρα
χάμω.
Ξαλάφρωσα
στον ύπνο μου.

Αρχόντισσα απ' το Μέτσοβο
σιγά μου ψιθυρίζει:
«Για να διαβείς εδώ ψηλά
αλαφραπάτης γίνε».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΓΡΑΜΜΟΣΤΑ

Δυτικά τράβα...

Δυτικά...

Χρούπιστα, Νικολίτσα

Τούχουλι...

Δυτικά...

Χαλάσματα

παλιόσπιτα

χρυσή σκαμμένη ελπίδα.

Δυτικά...

Γράμμοστα

του νομαδικού μας τάφου.

Σκιά καρυδιάς

και μοναξιά από χιόνι.

Κατράμι μαύρο

αδέσποτο σκυλί βουνίσιο

αλύχτα.

Αλύχτα τη στερνή

σου νύχτα.

Δυτικά...

πιο δυτικά...

Όσπου να πέσει

να χαθεί

ο ήλιος στη Γκιζντόβα.

ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ

Γλυκά και ζαχαρένια
της πέτρας λόγια,
ανάγλυφες υποψίες
παραχωμένες στο χρόνο,
με τους πελεκάνους μαζί.

Γλυκά και ζαχαρένια
στον Άι Μηνά ανταμώματα,
μπουλούκια δάκρυα
κι αλησμοχόρτα.

Γλυκά και ζαχαρένια
Χριστούγεννα
κι Απόκριες κακούργες,
ως να συλλάβουν
σερνικούς καημούς
και τσούπρες,

ως να μισέψουνε ξανά
στη μοίρα και στ' ανάθεμα,
τσιράκια και καλφάδες.

ΖΑΓΟΡΙΑΝΗ

Ζαγόριανη,
που σ' είπανε Χρυσόρραχη
κι ασχήμινες
σε μία νύχτα,
Ζαγόριανη

Ζαγόριανη,
που μίσεψες
και γύρισες
μ' ακίνητα,
Ζαγόριανη

Ζαγόριανη,
σ' απόμεινε
η πέτρα
στα καλύβια σου
και μια γελάδα
να τη γλείφει,
Ζαγόριανη.

ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Ροζάλια
ο Πέτρο Λούκας
παίζει στο κλαρίνο.

Μνήμα μπροστά
και μνήμη πίσω.

Μοιρολογάει
κι αγάει ο άνεμος
στο Δελβινάκι.
Ανοίγουν τα λιθάρια
γύρω,
σειέται η γης

και να η κυρά
η Πέτραйна,
Δευτέρας νύφη
ορθώνεται, βγαίνει
απ' το μαύρο χώμα,

σβάει του κλαρίνου
η φωνή
κι εκείνη πάλι πέτρα.

Ραγισμένος
μ' άκριντο κλαρίνο
ο Πέτρος
τραβάει για τον Άι Θανάση.

Εκεί θα παίξει για τους άλλους.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΝΩ ΔΡΟΠΟΛΗ

«Άστε μας καρβουνιαραίοι
να σκοτώσουμε το μπέη»

Πριονάδες, κυρατζήδες
στη Σωτήρα,
καρβουνιάρηδες
στο Λόγγο,
φουρνάρηδες
στην Κοσοβίτσα

τους μάζωξαν κοπερατίθα
και τους απόκαμαν.

Το μπέη τους εσκότωσαν.

Μα τώρα

ποιος σκοτώνει το τίποτα...

ΜΠΟΥΛΙΑΡΑΤΙ

1.

Ο πέτος του Πατροκοσμά
ακόμα να λαλήσει
κι ας σώσαν
κείνα τα βουνά
τα βλογημένα
κόσμο.

Πάρθηκαν όλοι με φλουριά
και γυρισμό
δε βλέπουν.

Για την πατρίδα διαβήκαν
και ξενιτιά τους βγήκε.

2.

Λιθάρια σκόρπια
και ξερολιθιές
σωροί οι αμαρτίες·
κι ο πόνος έρθε
κι έπνιξε
κατώια κι οβορούς
αντάμα.

Τακάτι δεν απόμεινε,
μόνο να αγναντεύουν.

Έπεσαν,
τα γκρεμίσαμεν,
στρατώνες, σκοπευτήρια
κι άρχεψαν
και ματάρχονται
στον τόπο τα Βακούφια.
Βαλανιδιές κυπάρισσα
που τα 'σωσε η κατάρρα
έρθαν και θέριεψαν
ξανά
και μολογάν και κρένουν:
«Σας βλέπαμαν, μας βλέπαταν
η γνώμη τάχα πού ήταν;».

ΒΟΥΡΚΟΣ

Μπίστριτσα
των ποιητών,
της μαλάριας
και του κάματου
Μπίστριτσα.

Κατάρα κι ευλογία
τα νερά σου.
Ζευγίτες,
της Μονοβύζας τέκνα,
αφήκαν την ψυχή τους
τάμα στο πέρασμά σου.

Έρθ' ο Εμβέρης,
έφυγε...
μα μαύρη η αγελάδα
βόσκει ακόμα αμέριμνη
στα βαλτονέρια.

«ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ»

Τσιάμηδες καημοί
στον Αχέροντα
ξεβράζονται
στον ηχώ του Σιαμαντάκα.

Κίτσος Μπότσαρης
και
Κίτσος Χαρισιάδης.

Στοιχειό του Πόποβου
στον κάμπο
λεία βρήκε
και τον βούρκωσε
κολίγους.

Βάρφανη, Κοσοβίτσα,
Κορύτιανη, Σαλίτσα,
Γκρόπα
τ' είδατε στον καιρό σας
και δεν το μολογάτε...

ΠΑΠΑΔΑΤΕΣ

Αντάμα

ο Λάζαρος κι ο Μάρκο Μπότσαρης

ξεδιπλώνονται

στη Λάκκα

κάθε Πασχαλιά.

Κι ο καγκελάρης

δεν χρειάζεται

ν' αναστηθεί.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΚΟΥΡΕΝΤΑ

Χίνκα, Λάλιζα,
Ζοργιάνη,
τους νεκρούς σας
και τα μάτια σας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΛΑΚΚΑ ΣΟΥΛΙ

Διοσημεία στη Βριτζάχα
κι η Ολύτσικα στ' αγνάντι
να θυμώνει.

Λιθάρια ρίχνουν τα στοιχειά
στο αίμα του Γιώργου Κιάμου·
κι η Φώτω η θυγατέρα του
στην Πράδαλα να σκούζει:
«Πατέρα που σε είδαμαν
κορμί δίχως κεφάλι»

Διοσημεία στη Βριτζάχα
κι η Τύρια απόστασε
στο δρόμο για τον Καλαμά.

Έρθαν μετά οι φαγάνες
και πάτησαν τις κουμαριές.
Έρθαν μετά οι μπουλντόζες
και ξέρασαν την Εγνατία.

ΓΑΝΑΔΙΟ

Χιόνι φλύαρο
και χιονισμένη σιωπή
μετά.

Ο ήλιος σα να έγχειρε
μα δεν το λες λυκόφως.
Όπως στο Άγιο Βήμα
την ανάσα μου κρατώ
και στέκω.

«Με γέλασε μια χαραυγή
τ' αστρί και το φεγγάρι
οϊ, εοϊ, αϊ...».

Έγχειρ' ο ήλιος
τι μ' αυτό;
Πες το, δεν έχεις κρίμα.
Το φως σ' απάτησε
άσπρη μου χήρα.

ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ

Μη μιλήσεις
και τρομάξεις
τη σιγή.
Μην κοιτάξεις
και φοβίσεις
τα χρώματα
Μη.

Εδώ το λεν
Καστάνιανη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΝΤΕΝΙΣΚΟ

Σε προδομένο απ' τα στοιχεία του
τόπο
γεννήθηκα.
Σε τόπο μόνο
και πιο ψηλά απ' το Θεό.
Σε τόπο που τραβιέται
και χωνεύει
σε μια σχισμένη πέτρα.

Για νά 'ρθει ξανά
την Άνοιξη
κρεμασμένος στα νύχια
γυπαετών.

Σε λαβωμένο
κι αλαφροϊσκιωτο τόπο
γεννήθηκα.

Ποτισμένο από δάκρυ
βαρβάτου αλόγου.

Σ' αυτόν
γυρίζω φοβισμένος
στου κούκου τον καιρό,
ώς ν' αγιασθώ στον κλήδονα
κι ύστερα να σωπάσω.

ΒΟΪΟΝ

Με βρήκε πάλι
αναπάντεχα
του Βόιου η γκορτσιά
και μού κρινε:

«Σαπίσανε τα γκόρτσα μου
κι ο κυρατζής ακόμα να διαβεί».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΒΩΒΟΥΣΑ

Μνήμη βακούφικη
στις ουλές
γερασμένων κορμών·

χύνεται
στον κατήφορο
ρητίνη η ιστορία.

Λειτουργημένο βλέμμα
αρνείται
το ξευτιλισμένο το παρόν.

Αγωγιάντες του χθες
μερμερίζουν
το λαβωμένο αύριο
τραγουδώντας.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ

Σημάδια,
τόποι άγιοι
εικόνες σπιτιακές
στα τρίστρατα.

«Άγιε Γιώργη κύριε
φύλαξε τους δούλους σου,
Κύριε ελέησον».

Ακίνητος ο χρόνος·
τάμα το μεροκάματο,
ερήμηγ του Δεσπότη·
και του Φασούλα ο γιος
πιστός στο Κίνικ'.

«Άιντε ν' ακούς τ' αηδόνι,
λέλε, πως λαλεί
να παντρευτεί γυρεύει».

Χρόνια ζαμάνια ο χορός
μιλά την Ιστορία.

ΣΑΜΑΡΙΝΑ

Αρίπα Αράο
κι ανέβαινα.
Εύλο απ' το Χιλιμόδι
και φλεγόμουνα
στην ανηφόρα
για τη Σαμαρίνα.

Ο Γκρέκος δεξιά
κι η Φούρκα προς το σκάπετο,
Σμίξη, Αβδέλα, Περιβόλι
μια νοητή γραμμή.

Αντίκρυ
πνευστά, νταούλια
και φωνές σκαμμένες
στη γούβα που εκάηκε
πρωτεύουσα πριν γίνει.

Εδώ το ψέμα
φουσκώνει από περφάνια
και γίνεται η πιο τρανή αλήθεια.
Αυτή
που σέρνουν στα κυπριά τους

κόρμπες και φλώρες γίδες.

Αυτή

που βαστά ο φάγος μυστικά
στα κόκκινά του φύλλα.

Αυτή

η αλήθεια της Στα-Μαρίας,
μεγάλης και μικρής,

της Σαμαρίνας η αλήθεια.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΡΕΣΠΑ

«Να μη χολιάζεις
μάννα μου
τα ξένα είναι ξένα».

Παράπονο
και δάκρυ κίτρινο
σ' εκείνα τα χαλάσματα
της Πρέσπας.

Να λες
μονάχα αλίμονο
σ' εκείνους που
απόμειναν
ξένοι σ' αυτό τον τόπο.
Άλαλοι κι αλειτούργητοι
χωρίς καημό πατρίδας.

Γιατί η πατρίδα αυτουनों
βουλιάζει
μπροστά σε μάτια
ρημαγμένα,
κάτω από συκιές
ψωριάρες.

«Να μη χολιάζεις
μάννα μου
τα ξένα είναι ξένα».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΚΑΡΑΝΤΕΡΕ

Ψίκι
με ρόδες
κορδέλες άσπρες
στις κεραίες.
Μπάμπιανη - Καληνίτσα
και άνθη στις Μπεμβέ.
Η νύφη Βουργαρούδα,
καρσιλαμάς
με χάλκινα πνευστά
πέντε παράδες.

Ψίκι με ρόδες,
άβολοι με τα γιορτινά
γερόντοι απ' το Καράντερε
σε ζώνες ασφαλείας·
μοναχικά
στ' αλώνια τ' άλογα
αγναντεύουν.

«Για δεσ καιροί που ήρθανε
κι ο Χάρος δε μας πήρε».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η δική μου Εγνατία	11
Η στράτα	12
Γράμμοστα	14
Πυρσόγιαννη	15
Ζαγόριανη	16
Δελβινάκι	17
Άνω Δρόπολη	19
Μπούλιαράτι	20
Βούρκος	22
«Θεσπρωτία»	23
Παπαδάτες	24
Κούρεντα	25
Λάκκα Σούλι	26
Γαναδιό	27
Καστανιανη	28
Ντενισχο	29
Βόιον	30
Βωβούσα	31
Περιβόλι	32
Σαμαρίνα	33
Πρέσπα	35
Καράντερε	37

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Η
ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ
ΒΑΣΙΛΗ ΝΙΤΣΙΑΚΟΥ
ΑΠΕΚΕΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΣΤΟ ΠΛΕΘΡΟΝ
ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΕ ΧΙΛΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 1997
ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ
ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Γ. ΔΟΥΒΑΛΗΣ-Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΠΛΕΘΡΟΝ

επιμέλεια εξωφύλλου:

Στράτος Στασινός

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

51676

KON

ISBN 960-348-064-9